A°. 1843. N°. 47.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is f 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 7 MAART.

De prijs der Advertentien is, van *een tot vier* regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 25 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het Fransche wets ontwerp tot opheffing der beetwortel-suiker-fabrijken.

Bijna alle volken van Europa hebben, in deze eeuw van onafhankelijkheid, gedroomd met betrekking tot het fabrijkwezen. Tot verwezenlijking van dien droom werd van staatswege de fabrijknijverheid ondersteund, hieven zij beschermende regten, verboden van zekere waren den invoer of den uitvoer. Doch gelijk altijd bij de uitkomst, bleek die droom bedrog te zijn, en bij zijne ontwaking vond men niets dan teleurstelling. Het geloof in die droomen is dan ook veel verminderd, doch heeft echter nog de overhand boven hen, die met helder wakende oogen de waarheid doorzien. Alleen de telkens herhaalde ondervinding van het gevaarlijke dier droomen kan hen doen ontwaken. Dan zullen zij erkennen, dat hetgeen door kunst schijnbaar in het leven geroepen, door kunst daarin eenigen tijd gehouden werd, eene woekerplant is, die de beste sappen uitzuigt zonder van hare zijde daarvoor eenige schadevergoeding te schenken. Algemeene verarming en ellende moeten het gevolg zijn, wanneer men op die wijze het leven bij de dooden zoekt.

Gelukkig nog, wanneer men die ondervinding door de handelingen van anderen kan opdoen; dubbel strafbaar, wanneer men zich daardoor niet laat onderwijzen. Op dit oogenblik biedt een bij de Fransche Kamer der gedeputeerden aanhangig wets-ontwerp daartoe de gelegenheid aan. Het wijst waartoe eene kunstmatig opgewekte, onnatuurlijke fabrijk-nijverheid leidt.

Na eene bijna veertig-jarige proefneming; nadat de tak van nijverheid, welks bestaan nu bedreigd wordt, eene buitengemeene ontwikkeling genomen heeft, duizende van handen aan het werk en gansche landstreken in bezit houdt; nadat de staat millioenen opgeofferd heeft om die ondernemingen aan te moedigen; nadat het zich allerlei opofferingen getroost heeft, ten einde te beletten, dat zij niet onder de mededinging der koloniën bezweken, — vindt men zich telken jare genoodzaakt om op middelen te denken, hoe men de moeijelijkheden van dien toestand te boven zal komen, en vindt men zich nu eindelijk gedwongen om er de volslagen opheffing van voor te stellen, en dit zelfs met een offer van veertig millioen franken te koopen.

De minister van landbouw en handel in Frankrijk heeft voorgesteld om de fabrijken van beetwortel-suiker op te heffen, waartegen de staat aan de eigenaars eene schadevergoeding van veertig millioenen franken zoude betalen. Volgens hem mogt men de opbrengst dier fabrijken voor het loopende jaar op 50 millioen kilogrammen suiker stellen, terwijl de koloniën 90 millioen beloofden te zullen geven. Daar de behoefte slechts 120 millioen kilogrammen bedraagt, wordt het jaarlijksch overschot telkens grooter en de [illegible] zoo wel voor de binnenlandsche suiker als voor de koloniale [illegible] nadeeliger.

Tot dus verre werd de koloniale suiker belast ten voordeele der beetwortel-fabrijken. De klagten der koloniën, welke ten gevolge daarvan drie en dertig ten honderd op hunne suiker verloren, maar vooral de behoeften van den handel maakten hierin eene verandering noodzakelijk. Men zag in, dat men, om te verkoopen, moest willen koopen, en dat de beschermende regten dit beletten. Ten einde voor zijne fabrijkwaren in het buitenland en in de koloniën eene markt te vinden, moest men de producten dier landen, dier koloniën in ruiling willen nemen. Weigerde men deze, zoo moest men ook van het andere afstand doen. Frankrijk wil eene rol als zeemogendheid spelen, doch zonder handelsvloot is zoo iets ondenkbaar. En hoe kon men deze verwerven, wanneer men de poorten voor den handel sloot.

Ging het de beetwortel-fabrijken met al die bescherming en ondersteuning beter? De minister verklaart, dat slechts zeer enkelen in eenen eenigzins bloeijenden staat zijn, en wel die, welke om de eene of andere reden in eenen geheel exceptionelen toestand verkeeren. Van de *drie honderd zes en zestig* fabrijken, (het feit verdient alle opmerking), betuigen er *ruim drie honderd*, dat zij den druk eener belasting, waardoor de bescherming, die zij tegenover de koloniën genieten, verminderd zoude worden, zonder haren ondergang niet kunnen dragen, en aan eene opheffing met schadeloosstelling de voorkeur geven.

De regtmatigheid van den voorgestelden maatregel betwijfelen wij. De staat heeft zekerlijk het regt om alle bijzondere bescherming, door eene verkeerde staatkunde aan den eenen tak van nijverheid boven den anderen geschonken, te doen ophouden. Het is zelfs in onze oogen een zijner eerste pligten. Doch wij gelooven niet, dat hij bevoegd is, om de uitdeeling daarvan te verbieden, alleen dewijl hij voorziet, dat degene, welke zich daaraan waagt, daardoor een geldelijk nadeel zal lijden.

Het schijnt meer dan waarschijnlijk, dat het ontwerp niet zal aangenomen worden. Van de leden der commissie heeft in de bureaux slechts een, de heer BERRYER, zich geheel ten voordeele van het ontwerp uitgelaten. Het *Journal des Débats*, zelfs, heeft zich voor de verwerping verklaard. Dit prijst gelijkheid van regten voor de inlandsche en koloniale suiker aan. Schijnbaar zoude men niets billijker achten. Doch ondertusschen is het gebleken, dat dit niets is dan eene vermomde opheffing, voor de fabrijkanten van beetwortel-suiker zoo veel te nadeeliger, als zij bij deze wijze van opheffing alles verliezen, *zonder* schadeloosstelling.

Moge de knoop ook nu al niet doorgehakt worden, de noodzakelijkheid zal al meer en meer tot het nemen van eenen beslissenden maatregel dwingen, en, welke ook de slotsom zij, altijd zal men reden hebben te betreuren, dat de staat onmiddellijk in de nijverheid tusschen beide gekomen is. Beslist men ten voordeele van de beetwortel-suiker, zoo is het gedaan met de welvaart der Fransche koloniën; zoo wordt aan het fabrijkwezen en den handel van Frankrijk gelegenheid tot meerdere ontwikkeling en bloei benomen, wordt de consumtie verminderd en de productie belet.

Besluit men daarentegen de banden los te laten, waarin men tot dus verre den handel kneldde, zoo ligt de beetwortelsuiker, voor [illegible] zoo veel opofferde, geheel ter neder. Doet men dit tegen schadeloosstelling, zoo is het een dure prijs, waarvoor de natie de gevolgen der proefnemingen en dwalingen van zijn bestuur [illegible]. En hoe weinigen, nog van hen, welke het [illegible] treft, zullen hunne schade vergoed zien? De eigenaars der fabrieken van beetwortel-suiker mogen al geen verlies lijden, — wie geeft aan [illegible] arbeiders vergoeding voor het verlies aan arbeid en verdiensten, uit de opheffing der fabrieken ontstaande? Wie aan die fabrieken, welke ten gevolge van de beetwortel-suiker noodzakelijk geworden zijn of daaraan een groot gedeelte van hun bestaan te danken hebben? Aan hen denkt niemand, dewijl die vergoeding en hare berekening zoo goed als onmogelijk zijn, doch ondertusschen blijven zij de slagtoffers eener verkeerde staatkunde.

Nog een ander bewijs van de nadeelige werking der beschermende regten vindt men in de redevoering des ministers tot toelichting van het ontwerp. Door de vermindering van invoer van de koloniale suiker dreigt de belasting op dat artikel jaarlijks minder te worden. Heft men daarentegen de beetwortelsuiker-fabrieken op, zoo kan men, bij eene gelijke consumtie als thans, er op rekenen, dat de belasting van veertig millioen op zestig à twee en zestig millioen franken stijgen zal, zoo dat de schadeloosstelling in twee jaren, [illegible] vermeerderde opbrengst der belasting, zoude kunnen gevonden worden.

Het voorbeeld, dat Frankrijk ons op eene groote schaal biedt, hopen wij, zal juiste gedachten [illegible] ken tegen alle pogingen, welke nu nog zekerlijk met de beste inzigten, doch op grond eener valsche theorie, in het werk gesteld worden ter bevordering der nijverheid door kunstmatige middelen. Frankrijk moge ons leeren hoe veel het aan een land kost, waarvan het bestuur zich met de geldelijke belangen der individus inlaat, in plaats van zich tot het algemeene welzijn te bepalen, dat onmiddellijk in de [illegible] tusschen beide treedt, in plaats van zich alleen [illegible] wegruimen der hinderpalen op te houden.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

De *Ofener-Zeitung* van den 18den februarij schrijft: Zoo even ontvangen berigten uit Konstantinopel melden, dat door den sultan, *Abdul Redschid-khan*, een keizerlijke firman tot herstelling van den vorst *Michaël Obrenowitsch* op den troon van Servië zou uitgevaardigd zijn, en dat, tot overbrenging van dien firman, reeds een keizerlijk commissaris benoemd zou wezen.

— Volgens de laatste berigten uit Damaskus wilde de pacha aldaar, ten gevolge van eenen keizerlijken firman, hem door *Assad*-pacha toegezonden, alle scheiks der Drusen zonder onderscheid willen laten onthoofden. Zoodra de Engelsche consul hiervan onderrigt werd, nam hij echter terstond maatregelen om de Drusen,

die op zijne uitnoodiging naar Damascus gekomen waren, te beschermen. Nadat hij ongeveer een vijftigtal hunner in het consulaats-gebouw geborgen had, ging hij naar den pacha en bragt het na een lang mondgebrek zoo ver, dat het leven der Drusen voorloopig verschoond zou worden.

ZWITSERLAND.

Tessin. Men schrijft aan den *Republicano* uit Locarno, de tegenwoordige zetel der regering, onder dagteekening van den 22sten februari: » Sedert eenige dagen verbreidt zich het gerucht, hetwelk zich meer en meer bevestigt, dat de regering de geheime voorbereidingen van een nieuw komplot tegen de openbare [illegible] ontdekt heeft. Men wil weten, dat het middelpunt der aanslagen in een landschap van het koningrijk Sardinië, op een geringen afstand van Arona, gevestigd is, en dat een der aanvoerders van den opstand van juli 1841 het hoofd er van is. Het komplot heeft zich van hier over het Lombardisch gebied verspreid, waar het vele staatkundige vlugtelingen als deelgenooten telt.

DUITSCHLAND.

[illegible] ontwerp eener wet op de drukpers, welke van den bondsdag zou uitgaan, en waarvan vele Duitsche bladen reeds met vrolijke hoop of treurigen angst verhaald en voorspeld hebben, zal vooreerst achterwege blijven. In wel onderrigte kringen weet men, dat de dienaangaande door Pruissen gedane voorstellen een onderwerp van beraadslagingen bij de Duitsche regeringen uitmaakten. Een uitvoerig memorandum daarover, van een veelgenoemd staatsman uit een Zuidwestelijken grensstaat, is rondgezonden, en de Tweede Kamer van denzelfden staat, die [illegible] hare regering verzocht [illegible] vrijheid van de pers te willen aandringen, zou door dit stuk waarschijnlijk weinig gesticht zijn. Een andere constitutionele staat van Zuid-Duitschland, die bij voorkeur als liberaal te boek staat, heeft zich, wel is waar, voor eene vrije pers ten opzigte van boeken, maar daarentegen volstrekt tegen vrijheid van drukpers voor dagbladen en tijdschriften verklaard. De verklaring van eenen grooten Zuid-Duitschen staat, die het tegenwoordig oogenblik daartoe min geschikt acht, om deze kwestie verder te behandelen, is beslissend geweest. Deze verklaarde zich zoowel tegen het vaststellen van verdere beperkingen als tegen uitbreiding of geheele vrijstelling der [illegible] deze geheele zaak, ten minste voor zoo ver den bond betreft, vooreerst blijven rusten, en de besluiten van 1819 zullen voor onbepaalden tijd van kracht blijven. Het spreekt overigens van zelf, dat het, even als tot nog toe, aan iederen bondstaat blijft voorbehouden, binnen deszelfs grenzen bepalingen op dit onderwerp te maken.

Frankfort, 28 febr. Nog voor eenigen tijd werd in de dagbladen van onderhandelingen gesproken, [illegible] van handels verdragen tusschen het [illegible] de [illegible] overige staten ten doel zouden hebben. Deze geruchten zijn echter geheel verdwenen. Uit goede bronnen verneemt men, dat, wat zoodanig verdrag met Holland betreft, er volstrekt geen vooruitzigt op het aanknoopen van onderhandelingen met hetzelve bestaat. Holland is vijandig tegen Duitschland en tegen het tolverbond, wegens het ontwaken [illegible] zelfstandigheid, en is *in alle opzigten* [illegible] [illegible] aan Duitschland aan te sluiten. Onder deze omstandigheden ware ongetwijfeld een handelsverdrag met België voor het tolverbond misschien te wenschen. Maar hier komt van de zijde van België de Fransche invloed niet weinig in den weg, en Frankrijk zelf kan met het tolverbond in geene nadere betrekking treden, zoolang deszelfs handels- en nijverheidsstelsel het monopolie-stelsel huldigen.

[illegible], *3 maart.* Uit goede bronnen meent men te kunnen melden, dat de erfgenamen van *Göthe* het voorstel van den bondsdag, om het huis en den tuin, benevens de verzameling van den vereeuwigden grooten dichter, als een nationaal gedenkteeken aan te koopen, van de hand hebben gewezen.

OOSTENRIJK.

Van den Donau, 23 febr. Naar men zegt, heeft de [illegible] regering, wegens het niet toelaten van haren consul te Sophia bij de Porte reclames ingediend. De voornaamste reden, welke zij voor de oprigting van dit consulaat aanvoert, bestaat hierin, dat de katholieken in Bulgarije en de naburige provinciën zonder [illegible] bescherming en aan de willekeurigste onder[illegible] [illegible] bloot gesteld zijn. De zaak zal waarschijnlijk wel blijven rusten tot na de afdoening der Servische aangelegenheid. De Fransche regering moet echter besloten hebben, verschillende consulaten in de Turksche provinciën op te rigten, en Oostenrijk en Engeland moeten hetzelfde plan hebben. Men hoopt op deze wijze den invloed van Rusland, die zich onder de bevolking dier landen hoe langer hoe meer uitbreidt, tegen te werken. Zonder twijfel zal Rusland alles aanwenden om bij de Porte deze plannen te doen mislukken; slechts een gezamenlijk optreden dier mogendheden zal die zwarigheden kunnen overwinnen. Van den anderen kant heeft men in de katholieke zendelingen in de Turksche provinciën een middel om de bedoelingen van Rusland tegen te werken. Reeds sedert vele jaren zijn er een aantal katholieke zendelingen in Bulgarije, aan welke het gelukt is, niet alleen de verstrooide katholieken rondom zich te verzamelen en hunnen gezonken moed weder op te beuren, maar ook een aanzienlijk aantal nieuwe belijders voor de katholieke kerk te winnen. Zonder diplomatieke bescherming is hun toestand echter steeds beklagingswaardig, daar zij niet alleen aan de vervolging der Turken, maar nog meer aan die der orthodoxe Grieken zijn blootgesteld, welke, aangevuurd door geestelijke en wereldlijke Russische zendelingen, geene gelegenheid verzuimen om hunnen haat aan de katholijken te doen gevoelen. Deze haat gaat zoo ver, dat zij zelfs hunnen dood-vijanden, den Turken, de hand bieden om hunne christelijke broeders te onderdrukken. Reeds sedert lang hadden de Fransche zendelingen zich te Parijs beklaagd over de mishandelingen, welke hunne beschermelingen te verduren hebben, en om krachtige ondersteuning gevraagd. Hunne klagten werden, echter, ter zijde gelegd, totdat de laatste verwikkelingen in de Donau-vorstendommen de regering noopten om zich die zaak in het belang der politiek aan te trekken. Men schijnt thans algemeen in te zien, welk eene groote fout men begaan heeft, van aan den Noordschen invloed in de landen, aan deze en gene zijde van den Donau, vrij veld te hebben gelaten. Of men ooit heroveren zal wat men verloren heeft laten gaan, is zeer twijfelachtig, te meer daar die landen blijkbaar eene krisis te gemoet gaan, welke iederen dag kan uitbreken, en zeker niet lang zal uitblijven. Slechts aan de vereenigde pogingen van Oostenrijk, Pruissen, Engeland en Frankrijk kan het gelukken de groote gevolgen af te wenden, welke daaruit ontstaan kunnen.

ENGELAND.

Londen, 2 maart. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren avond heeft de heer *Roebuck* eene motie gedaan, strekkende tot de benoeming eener commissie ter opsporing van de oorzaak van den oorlog in Affghanistan. Na eenige levendige beraadslagingen werd de motie door 189 tegen 75 stemmen verworpen.

— Er zijn dagbladen ontvangen van de Kaap de Goede Hoop, de dato 25 december ll. De Zuid-Africaansche *Commercial-Advertiser* behelst eene briefwisseling wegens de tusschenkomst van kapitein *Reus* van het Nederlandsche schip *Brazilia* in de jongste gebeurtenissen te Port-Natal. De hoofdinhoud van deze briefwisseling is, dat het Nederlandsche gouvernement het door genoemden kapitein in die zaak gehouden gedrag ganschelijk verwerpt en afkeurt. Aan sir *G. Napier* is van deze daadzaak door lord *Stanley* kennis gegeven in een officiële depêche, bevattende den brief van sir *E. C. Disbrowe*, onzen vertegenwoordiger te 's Gravenhage, welke brief luidt als volgt:

's Hage, 5 sept. 1842.

Mylord. Ik hebben mij heden bij den heer *van Kattendycke* vervoegd en aan Z. Exc. uwer lordschaps depêche no. 18 voorgelezen. In antwoord hierop verklaarde de baron *van Kattendycke*, dat uwe lordschap volkomen geregtigd was, te onderstellen, dat een dusdanig gedrag van kapitein *Reus* hoogelijk door het Nederlandsche gouvernement wordt afgekeurd, en dat het zich bereid verklaart, om zoowel hem als degenen, die hem bezigden, tot scherpe verantwoording op te roepen.

FRANKRIJK.

Parys, 2 maart. De discussie over de geheime fondsen duurt bij de afgevaardigden nog voort en verwekt veel twistgeschrijf, maar neemt eenen gang, die schijnt te voorspellen, dat zij in eene met groote meerderheid ten behoeve der ministers te nemen besluit zal eindigen. Sedert gisteren zijn de fondsen, zoo men meent uit die oorzaak, 25 centimes gerezen.

Parijs, 3 maart. De kamer der afgevaardigden heeft gisteren de beraadslaging over het wetsontwerp der geheime fondsen voortgezet, nadat eenige leden zich voor en tegen hetzelve hadden laten hooren, onder welke laatste vooral de heer *de Lamartine* de staatkunde van het kabinet had gegispt, beklom de minister van buitenlandsche zaken het spreekgestoelte en hield eene schitterende redevoering, zeggende onder anderen: Telken jare komt men met de beschuldiging voor den dag, dat Frankrijk zich door de andere mogendheden laat onderdrukken; dat de Fransche staatkunde niets uitrigt, terwijl Rusland zich over Turkije uitbreidt, Pruissen het zwaartepunt in Duitschland verplaatst en tegen onze grenzen aandringt, Oostenrijk zich in Italië vastnestelt en te Triest eene militaire haven daarstelt en Engeland zegevierend uit Cabul en China wederkeert, waar het zich 40,000,000 consumenten heeft verschaft. Deze beweging van den geachten preopinent is onjuist of overdreven. Frankrijk wil den vrede, omdat het daarin voorspoed en grootheid ontwaart; ook de overige mogendheden wenschen dien; doch niemand kan het bewijs verschaffen, dat Frankrijk zich daarom immer heeft laten vernederen of zijne regten verkorten. Ook heeft men gezegd, dat bepaaldelijk in Spanje onze invloed verdwenen was. Het tegendeel is intusschen nog onlangs gebleken. Men kan echter niet van ons verlangen, dat wij gewapenderhand dat land binnenrukken om den tegenwoordigen staat der zaken aldaar naar onzen wil te regelen; hiertoe zouden eeniglijk termen kunnen bestaan, wanneer de Spaansche monarchie wierd onderstboven geworpen, de vorstin onttroond, Spanje aan eenen uitsluitenden invloed dienstbaar gemaakt en uit de roemzuchtige familie gerukt wierd, die dat land sedert *Lodewijk XIV* regeert. In plaats, dat onze invloed zoude zijn gezonken, is dezelve toegenomen; Frankrijk had voor deszelfs poorten eene geheel tegen hetzelve opgeworpen barricade, namelijk de Nederlanden; dat rijk is ingestort en een onzijdig, bevriend rijk hebben wij daarvoor in de plaats gekregen. In Zwitserland gunstige daadzaken tot stand gekomen. Wat Spanje betreft, wanhope men niet; Frankrijk zal van al hetgeen daar gebeurd is grootelijks partij trekken. Men ga de wereld rond en overal zal men de staatkunde van Frankrijk sedert het jaar 1830 hooren roemen, enz.

In de zitting van heden zijn de discussiën voortgezet en heeft alleen nog de heer *Billault* de politiek van het kabinet scherpelijk afgekeurd. (Bij het vertrek van den post duurde de zitting voort.)

BELGIE.

Brussel, 4 maart. De kamer van vertegenwoordigers is in hare zitting van den 1sten maart eindelijk omtrent de suikerwet, of liever omtrent een der beginselen, waarop deze berusten moet, tot eene stemming gekomen. Het gold allereerst de vraag, of al dan niet de koloniale en de inlandsche suiker met gelijke regten zouden worden bezwaard? Bij de zeer langdurige beraadslagingen, die reeds over deze zaak gehouden zijn, was het als onbetwistbaar aangenomen, dat, indien deze vraag toestemmend beantwoord werd, het doodvonnis der beetwortelsuiker-fabrijken zou zijn uitgesproken; zijnde echter dan de meening om de eigenaren dier fabrijken uit 's rijks schatkist schadeloos te stellen. De meerderheid der kamer schijnt voor zulk eenen doortastenden maatregel terug te zijn gedeinsd, of wel van meening te zijn geweest dat de landbouw door de opoffering der beetwortelteelt te veel zou worden benadeeld. De vraag is met 39 tegen 31 stemmen ontkennend beantwoord en er zullen dus geene even zware regten op beide soorten van suiker gelegd worden. Intusschen behooren onder die meerderheid van 39 leden de zoodanigen, die, ofschoon niet genegen, om het fabriceren van beetwortelsuiker geheel te doen ophouden, evenwel zich stellig hebben verklaard voor het denkbeeld, om den uitvoer van geraffineerde koloniale suiker voor België te behouden en tevens om, even als de ministers, uit de [illegible] belasting een inkomen van 4 millioen franken voor de schatkist te bedingen. De ministers en de bladen, die in hunnen geest geschreven worden, zijn stellig van meening, dat het eene met het andere niet te vereenigen is.

Nadat de vermelde beslissing omtrent eene vraag wegens beginselen was gevallen, hebben er woordenwisselingen plaats gehad, om uit te maken, tot de behandeling van welke andere vraag men thans moest overgaan. Met 35 tegen 34 stemmen is beslist, dat men allereerst een door den heer *Dumortier* gemaakt denkbeeld zou behandelen, strekkende om de tegenwoordige wijze van teruggave van den accijns bij den uitvoer van geraffineerde koloniale suiker af te schaffen en in plaats daarvan, ten aanzien dier suiker, het

stelsel van fictive entrepôts in te voeren. De ministers meenen, dat dit stelsel gelijk staat met de geheele vernietiging van den uitvoer van geraffineerde suiker en dus met het verlies van al de voordeelen, die de Belgische handel en scheepvaart daaruit trekken.

Binnenlandsche berigten.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van vrijdag 3 maart.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van twee ontwerpen van wet. Het eerste strekt tot eene verandering van de eerste afdeeling, titel XVI, boek II, van het Burgerlijk Wetboek, handelende *van boedelscheiding*; en het tweede houdt eene wijziging in van de art. 695 en volg. van het Wetboek van Burg. Regtsvordering, handelende *over de verdeeling*, waarvan de bepalingen met die over de boedelscheiding in verband gebragt worden. Deze ontwerpen, met de daartoe behoorende memoriën, worden aan de afdeelingen ter overweging verzonden.

Is ontvangen een adres van den heer *van Riemsdijk*, mede-agent van den algemeenen rijks-kassier te Maastricht, die verzoekt om bij de te doene keuze tot lid van het collegie van raden en generaal-meesteren der munt, in aanmerking te komen. Plaatsing van zijnen naam op de lijst der verzoekers.

Zijn ingekomen negen verzoekschriften, onder anderen van commissarissen der pijpenfabrijken te Gouda, die de belangen dier fabrijken, ten aanzien van het patentregt, voordragen. De overige adressen hebben betrekking tot aanhangige ontwerpen van wet. Reeds zijn dezelve in handen van de daartoe bestemde commissie gesteld, die daarop nog in deze zitting verslag zal doen. Ook dat van Gouda wordt in hare handen gesteld.

De voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn:

1o. Voor de ontwerpen van wet, betrekkelijk de staatsbegrooting voor 1844 en 1845, de heeren: *Tromp*, 1ste afdeeling; *Enschedé*, 2de afdeeling; *Hinlopen*, 3de afdeeling; *van Dam van Isselt*, 4de afdeeling; en *van den Bosch*, 5de afdeeling.

2o. Voor het ontwerp van wet, tot wijziging van het wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, voor zoo veel aangaat de kosten van den processe, enz., de heeren: *Gouverneur*, 1ste afdeeling: *Enschedé*, 2de afdeeling; *Uytwerf Sterling*, 3de afdeeling; *de Man*, 4de afdeeling; en *Schooneveld*, 5de afdeeling.

De commissie tot de verzoekschriften doet verslag:

Bij monde van den heer *Scheers van Harencarspel*; op adressen van griffiers bij de kantongeregten te Assen, Meppel en Hoogeveen, in de provincie Drenthe, van de griffiers bij de kantongeregten te Zutphen en Delft; van advocaten en procureurs bij het provinciaal geregtshof van Drenthe; van procureurs in het arrondissement Alkmaar, die allen hunne bedenkingen voordragen tegen de ontwerpen van wet, houdende de tarieven van justitie-kosten en salarissen in burgerlijke zaken. — De verzoekschriften zullen ter griffie nedergelegd, en het verslag zal gedrukt worden.

Bij monde van den heer *van Panhuys*, op adressen van de kamer van koophandel en fabrijken te Zwolle; van *Jos. van Gulich van Pelt* en 66 andere kooplieden, enz. te 's Bosch; van notarissen in het arrondissement Eindhoven, en van een en dertig boekhandelaren, uitgevers van dagbladen en tijdschriften, boekdrukkers te 's Gravenhage, die hunne bedenkingen in het midden brengen tegen de aanhangige voordragt van wet nopens het zegel. — Deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd; zullende het verslag, op het verzoek van een aantal leden, worden gedrukt.

Daarna wordt de vergadering tot nadere bijeenroeping verdaagd.

's Gravenhage, 3 maart. Bij besluit van 15 febru. jl., heeft Z. M. — op de voordragt van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, van 21 november jl., waarbij, onder overlegging der van de collegiën van curatoren der hoogescholen ten dezen ingebragte adviezen, Zr. Ms. aandacht is gevestigd op sommige uitgaven ten behoeve van de genoemde inrigtingen, welke, zonder nadeel voor het onderwijs, voor vermindering vatbaar zijn, — de volgende bepalingen gemaakt: 1o. De vierde verhooging van jaarwedde, bij artikel 133 van het koninklijk besluit van den 2den augustus 1815 bepaald voor dengenen, die gedurende dertig jaren als gewoon hoogleeraar op een of meer der Nederlandsche hoogescholen onderwijs heeft gegeven, zal niet verder worden verleend, dan aan de gewone hoogleeraren, die thans in bediening zijn, en zal dus die verhooging niet meer worden toegestaan aan degenen, die na dit besluit tot gewone hoogleeraren zullen worden benoemd of bevorderd. — 2o. De uitschrijving van prijsvragen, bedoeld bij art. 205 en volgende van voormeld besluit, zal voortaan geene plaats meer hebben. 3o. De beurzen, welke bij artikel 14 en volgende van het besluit van den 2den augustus 1815 zijn ingesteld, en waaromtrent nadere bepalingen zijn gemaakt bij het besluit van den 13den october 1836, zullen voor het vervolg, met uitzondering voorloopig van eene bij de hoogeschool van Leiden, waarvan, volgens het koninklijk besluit van den 29sten mei 1816, de begeving aan den heer of vrouw van Warmond schijnt te behooren, vervallen, met dien verstande echter, dat zij, die dezelve thans genieten, in het bezit daarvan zullen kunnen worden gelaten, uiterlijk gedurende den termijn, aangewezen bij art. 221 van gezegd besluit van den 2den augustus 1815. — 4°. Ter gedeeltelijke vervanging dier beurzen, zullen aan de hoogescholen, ieder voor een gedeelte en op zoodanigen voet en wijze als nader zal worden bepaald, worden toegevoegd en verbonden de inkomsten der vicarijen en beneficiën ad studia, welke ter Zr. Ms. begeving staan. — 5°. Voortaan zullen geene academische jaarboeken meer worden uitgegeven. — 6°. Het presentie-geld, hetwelk bij artikel 233 van het besluit van den 2den augustus 1815 is bepaald voor de collegiën van curatoren der drie hoogescholen, zal niet verder worden uitbetaald dan tot het einde van het eerste kwartaal van 1843. — 7°. De sommen van *f* 150 en *f* 200 's jaars, bij artikel 257 en 260 van voormeld besluit aan den rector magnificus en den secretaris van den academischen senaat toegekend voor schrijfbehoeften, briefporten, enz., worden, te rekenen van het academie-jaar 1844 op 1845, voor zoo veel de hoogeschool te Leiden aangaat, en van het academie-jaar 1843 op 1844, voor zoo veel de beide andere hoogescholen betreft, verminderd op de helft. — 8°. Het koninklijk besluit van den 13den mei 1825, waarbij is verordend, dat aan elke hoogeschool geregeld onderwijs zal gegeven worden in de toepassing der schei- en werktuigkunde op de nuttige kunsten, wordt, ook in verband met de oprigting, volgens besluit van den 8sten januari 1842, van eene academie tot opleiding van burgerlijke ingenieurs enz., in zoo verre gewijzigd en ingetrokken, dat voormeld onderwijs aan de hoogescholen voortaan niet meer verpligtend zal zijn, maar alleen facultatief.

— Uit vrij goede bronnen wordt verzekerd, dat weldra de inschrijving of aanbesteding zal plaats hebben der 80 millioen $2\frac{1}{2}$ pCts. Belgische schuld, die, ingevolge het jongste tractaat, ter dispositie van het Nederlandsche gouvernement moest gesteld worden. De koers, waarop de inschrijving — indien dit middel gekozen wordt — zal plaats hebben, is, naar men verzekert, nog niet bepaald, doch er zoude als eene vaste conditie daarbij voorgeschreven worden, dat $\frac{1}{3}$, dus $26\frac{1}{2}$ millioen Hollandsche $2\frac{1}{2}$ pCt. Werk. Schuld, in betaling zullen moeten gegeven worden.

's Gravenhage, 5 maart. De Tweede Kamer zal morgen ten 2 ure eene zitting houden. Gisteren hebben de afdeelingen zich bezig gehouden met het nader onderzoek van het ontwerp van wet nopens de grondbelasting. De centrale afdeeling is bijeengekomen zoo wel over het ontwerp, betrekkelijk het zegel, als over dat, nopens de grondbelasting. Morgen zal de centrale afdeeling weder vergaderen zoo wel over de laatste voordragt, als over de ontwerpen, betrekkelijk de staats-begrooting.

— Een lid der Tweede Kamer, de graaf *van Rechteren*, heeft een werkje uitgegeven, behelzende: *Beschouwingen over eene vereenvoudigde huishouding van staat*, en de daardoor mogelijke vermindering der uitgaven, in verband met de aanhangige voordragten van begrooting, benevens voorstellen tot eene verbeterde verdeeling der lasten tot verligting van de mindere klassen van ingezetenen in dit rijk.

De steller had deze beschouwingen en voorstellen aanvankelijk tot eene nota in zijne afdeeling bestemd, doch zij erlangden daartoe te groote uitgebreidheid, en hij besloot dus ze door den druk algemeen te maken.

Hij zet op den voorgrond, dat hij geenszins ten doel heeft de regering te bemoeijelijken, noch de plaats, door anderen bezet, in te nemen; zich bij iemand aangenaam of onaangenaam te maken; maar dat zijn eenig doel is, om zijn land van nut te zijn; de constitutionele monarchie, onder de dynastie, die regeert, te behouden; de koninklijke magt en de vrijheid des volks, die bij zoodanigen regeringsvorm onafscheidbaar zijn, te bevestigen.

Het doel van zijn geschrift is, om eendragt te bevorderen, door aan te toonen, dat, zonder eene vereenvoudigde huishouding van den staat, 's lands noodzakelijke uitgaven niet kunnen gedekt worden, en in groote trekken den weg aan te wijzen, die gevolgd zou moeten worden, om die huishouding daar te stellen.

De schrijver treedt nu in vele becijferingen, ten betooge, dat de financiële en andere bezwaren moeten vermeerderen, indien de huishouding van den staat op den tegenwoordigen voet blijft. Thans wordt de geheele last der uitgaven, met uitzondering van de baten uit de Oostindië en de domein-tienden, zamen $5\frac{1}{4}$ millioen beloopende, gedragen door het volk. De Oostindische baat is echter, gelijk de ondervinding bewees, als zeer wisselvallig aan te merken, ja, bij de geringste verandering van prijzen en andere [illegible] vallende omstandigheden, zou die baat al ras in een te-kort kunnen veranderen. Daarbij komt, dat het handelstarief, vooral na het traktaat met België, wijziging behoeft, en die wijziging altijd zal moeten nederkomen op eene vermindering van inkomsten voor de staatskas. Die en andere te-korten, nu gestadig door verhooging van belastingen te vinden, zal tot niets leiden dan tot verminderingen en inkrimpingen bij de rijken, en daardoor de middel-klassen drukken, de armoede doen toenemen zonder de som der inkomsten te vergrooten, en het land aan groote gevaren bloot stellen.

Ten einde dit alles te voorkomen, acht de schrijver het onvermijdelijk, dat de huishouding van den staat worde herzien, het bestuur bij die gelegenheid meer overeenkomstig gemaakt aan dat van andere constitutionele landen, en de lasten, [illegible] plaats vindt, worden verdeeld.

Hoe moeijelijk dit zijn moge, meent de schrijver dat men nu, eer het kwaad te ver is ingeworteld, de handen aan het werk moet slaan; en acht hij zich althans verpligt daartoe zijne denkbeelden mede te deelen.

Hij is van oordeel, dat, als men de staatshuishouding wil vereenvoudigen en verbeteren, men moet beginnen met de herziening der grondwet. Dat de vorige herziening onvoldoende was, is genoegzaam gebleken. Eene nieuwe herziening is eene behoefte voor den staat.

Het oogenblik, om daartoe over te gaan, is geschikter dan ooit. De zaken met België zijn geschikt, en Europa is nog in vrede; de natie, hoezeer weinig tevreden, is rustig en zal gaarne zien, dat door de regering ernstige pogingen worden aangewend, om haren toestand te verbeteren. Zoodanige pogingen zullen haar vertrouwen op dezelve vermeerderen, en haar misnoegen al dadelijk verminderen. Langer uitstel zou zeer verkeerd werken.

Het voorstel tot herziening, meent de schrijver, moet van de regering uitgaan; en het zou te betreuren zijn, indien dit voorstel, van welke andere zijde dan ook, plaats vond, of moest plaats vinden.

De schrijver geeft algemeene trekken op, [illegible] zijns inziens, bij zoodanige herziening in aanmerking moesten komen. Hij gaat uit van het verlangen van niets meer in de tegenwoordige staatshuishouding te veranderen, dan volstrekt noodzakelijk is.

Eenige punten laten wij hier volgen: [illegible]

Behoud der indeeling van de provinciën; [illegible] scheiding van het hertogdom Limburg van Nederland.

Behoud van de commissarissen des konings in de provinciën, met voorzitting in de staten-vergaderingen, leiding der deliberatiën, ontwikkeling hunner denkbeelden, bestrijding van die van anderen, doch zonder stemming.

Behoud, des noodig, van de gedeputeerde staten als provinciaal collegie van administratie, en medestemming van 's konings commissaris in dat collegie.

Wat de volks-vertegenwoordiging betreft: [illegible] ver vermeent, dat ééne Kamer genoegzaam zou zijn, in zulk een klein land als het onze; doch dat, indien men ook eene Eerste Kamer wil behouden, zij eene merkelijke wijziging zou behoeven, als: zamenstelling door verkiezing; benoemingen voor een bepaalden tijd, schorsing of ontbinding door den koning, openbaarheid der zittingen; [illegible] van den troonsopvolger in deze Kamer, [illegible] leden, enz.

Wat de Tweede Kamer aangaat, regstreeksche verkiezing door de stemgeregtigden; verdeeling van het rijk daartoe in districten; regt van ontbinding aan den koning; bepaling van het getal leden naar de bevolking, maar niet minder te bedragen dan het dubbel van het tegenwoordige getal leden van de Tweede Kamer. De regeling van de uitgaven en middelen en de verrekening derzelve, na door de rekenkamer te zijn opgenomen, geschiedt bij de wet enz.

Een verantwoordelijk ministerie.

Afschaffing van den staatsraad.

Vermindering van het getal geregts-hoven tot het volstrekt noodzakelijke; volkomene en onbeperkte vrijheid van godsdienst; gelijkstelling der geestelijken van verschillende gezindheden, omtrent de bezoldiging en pensionering.

Bescherming van en toezigt over het onderwijs door de regering naar de wet. Bekostiging door het rijk van slechts ééne akademie.

Goedkooper inrigting van het leger; meerdere concentratie van het verdedigings-stelsel. Betere inrigtingen voor de zeemagt.

Vereenvoudiging van de inrigting van het algemeen bestuur in verband met de provinciale besturen of andere [illegible] geschikte autoriteiten. Een middenweg

tusschen de Fransche huishouding en het provincialismus.

Ineensmelting van den waterstaat met de militaire genie. Verbetering der wegen door onkostbaarder middelen.

Afschaffing van veel omslagtigs bij de administratie der financiën; overweging van de behoeften der diplomatie, enz. enz.

Al deze en andere punten worden door den schrijver eenigermate omschreven en vervolgens de bezuinigingen nagegaan, welke daarvan het gevolg zouden zijn. Te zamen zouden deze beloopen ƒ 3,700,000.

De graaf *van Rechteren* stipt vervolgens de voorstellen aan, die tot betere verdeeling van de lasten van den staat zouden kunnen strekken. Hij dringt aan op vermindering van het patentregt; weglating van de verhooging bij dat op het personeel, voor zoo veel de schoorsteenen aangaat; afschaffing van den accijns op turf en steenkolen; vermindering van den accijns op het zout; geene verhooging van regten op het zegel, de registratie, griffie en hypotheken. — Daarentegen stelt de schrijver voor eene matige verhooging van den suiker-accijns, eenige meerdere belasting van de fijne wijnen, het gedistilleerd, — verkoop van de nog overige domeinen, tienden, enz.; — verbetering van de loterij, waarvan de administratie [illegible]

De slotsom zijner berekeningen is, dat de middelen alzoo zouden verminderd worden met plus minus ƒ 9,500,000; en dan nog zouden bedragen ƒ 62,000,000; en het verschil tusschen deze en de behoefte ruim ƒ 3,000,000 (na aftrek der door de grondwet-herziening verkregen bezuinigingen).

Om die 3 millioen te dekken, stelt de graaf voor de belasting op de inkomsten (als hoedanig hij reeds beschouwt de grondbelasting, patenten, enz.) ook toe te passen op 1. de pensioenen, wachtgelden en sinecures; 2. op alle tractementen, enz., uit publieke kassen betaald wordende; 3o. op de inkomsten, uit leeningen [illegible] voortvloeijende.

[illegible] tevens een middel bestaan, de eigenaren van buitenlandsche fondsen, welker renten door Nederlanders worden genoten, te treffen, zoo zou dit het stelsel van inkomsten-belasting bij ons volmaken. Inmiddels zal, evenzeer als de landeigenaar en de bezitter [illegible], de rentheffer van buitenlandsche fondsen betalen.

Op al de genoemde inkomsten zou eene belasting van 5 pCt. kunnen worden gelegd, doch met vrij behoud van ƒ 400 van de belasting.

Eene belasting van 5 pCt. op de renten, op de staats-begrooting uitgetrokken, beloopt ƒ 2,272,704; op de leeningen wordt plus minus geschat op ƒ 500,000; die op de pensioenen, wachtgelden enz. op ƒ 550,000, en dus het noodige gevonden.

Geheel buiten aanmerking is nu nog gelaten de mogelijke reductie van renten, de verbeterde opbrengst uit de Oostindische middelen, na afbetaling van de handelmaatschappij, en niet op de vermeerdering van het crediet van den staat.

De schrijver eindigt met deze voorstellen aan eene onbevooroordeelde toetsing aan te bevelen en het gewigt aan te dringen om het staats-gebouw, voor dat het te laat is, op hechter, maar minder kostbare, grondslagen te vestigen, moed, vaderlandsliefde en eensgezinde werking bij regering, vertegenwoordiging en volk aan te bevelen tot het schoone doel, dat hij zich heeft voorgesteld, het behoud des vaderlands.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eene Dochter J. P. VAN ESSEN, Echtgenoot van

ARNHEM,
den 5den Maart
1843.

E. M. EVERHINK.

Eenige Kennisgeving.

[illegible] overleed onze hartelijk geliefde Dochter en Behuwd-Dochter, *CATHARINA LOUISE FREDERIKA* BARONESSE DOUAIRIERE *TORCK* VAN *ROSENDAAL*, in den ouderdom van 30 jaren, slechts nalatende een Dochtertje, te jong om haar treffend verlies te beseffen.

'S GRAVENHAGE, den 5den Maart 1843.

J. W. HUIJSSEN VAN *KATTENDIJKE*,
HUIJSSEN VAN *KATTENDIJKE*,
Geboren *HIJNSSEN*.

BESTUUR DER DOMEINEN.

AGENTSCHAP ARNHEM.

TOL-VERPACHTING.

Op Maandag den 13den Maart 1843, des voormiddags ten elf ure, zal door den AGENT VAN HET DOMEIN TE *ARNHEM*, ten overstaan van het Stedelijk Bestuur en ten Raadhuize aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden worden verpacht:

De TOLLEN op de groote wegen der eerste klasse No. 1 van *Hoevelaken* naar *Deventer*, en No. 2 van *Arnhem* naar den *Slaperdijk*, nabij de Herberg *de Klomp*, met uitzondering van den tol no. 14 bij *Apeldoorn*; en zulks voor den tijd van drie jaren, ingaande met den 1sten April 1843, te middernacht.

De voorwaarden van verpachting liggen ter lezing ten Kantore van voormelden Agent, in het Locaal van het Provinciaal Gouvernement van *Gelderland*; ten Raadhuize der Stad *Arnhem* en wijders in de Koffijhuizen en Logementen, breeder bij Biljetten vermeld; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Agent van het Domein te *Arnhem*, en den Opzigter van den Waterstaat *A. LIESE* te *Apeldoorn*.

Arnhem, 20 Februarij 1843.

De Agent voornoemd,
H. J. van GENNEP.

Departement van Financiën.

ADMINISTRATIE der DOMEINEN, WEGEN en VAARTEN.

AGENTSCHAP ZUTPHEN.

TOL-VERPACHTING.

De AGENT VAN HET DOMEIN TE *ZUTPHEN* zal, op Donderdag den negenden Maart 1843, des morgens ten 11 ure, ten huize van *J. G. WIJERS*, in het *Hof van Berlijn*, te *Zevenaar*, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur aldaar, in het openbaar, aan de meestbiedenden, voor een tijdvak van drie achtereenvolgende jaren, zullende eenen aanvang nemen met den 1sten April 1843 te middernacht, verpachten:

DE COLLECTE VAN DE TOLLEN, N°. 1 en 2, staande te *Duiven* en te *Oud-Zevenaar* op den Grooten Weg der 2de Klasse No. 3, van *Westervoort* over *Zevenaar* naar de *Pruissische Grenzen*.

En zulks op alle zoodanige Condities en Voorwaarden, als ter visie liggen zoo ten Kantore van den ondergeteekenden Agent, als ter Secretarie der gemeente *Zevenaar*, en aan voornoemde Gabellen; voorts te *Duiven* bij *E. BRUINS* en *F. BURGERS*; te *Zevenaar* bij *J. G. WEIJERS*; te *Westervoort* bij *A. BUS*; te *Pannerden* bij *VERWAAIJEN*; te *Lobith* bij *J. STOKMAN*; te *Herwen* bij *W. MULDER*; te *Doesborgh* bij *WIJN*; te *Arnhem* bij de Wed. *PULSER*; te *Zutphen* bij *L. SWARTJES*; te *Dieren* bij *G. J. BRINKHORST*; te *Nijmegen* bij *HARTVELD*; te *Elten* bij *BEHNEN*; te *Didam* bij *THUS*; te *Milligen* bij *H. REIJMERS*; te *Elst* bij *ALBERS*; te *Groessen* bij *E. VAN LEEUWEN*; te *Huissen* bij *AALBERS*; te *Velp* bij *J. B. NAEFF*; en te *Brummen* bij *HAMER*.

De Agent voornoemd,
(Get.) *J. van LAMSWEERDE.*

† † † Op Donderdag den 9den Maart 1843, des voormiddags ten 10 ure, zal in *de Kroon*, op de Groote Markt te *Arnhem*, in het openbaar voor kontant geld worden verkocht:

Een gedeelte van eenen netten INBOEDEL, waaronder KABINET, LEDIKANT, TAFELS, STOELEN, KASTEN, PERS, KLEEDEN, KARPETTEN, GORDIJNEN, GLAS en PORCELEIN, geslepen stalen VUUR-HAARDEN, KOPER, TIN, IJZERWERK, enz.

Te zien daags te voren van 10 tot 3 ure.

† † † De Notaris *N. J. M. F. VAN EVERDINGEN*, te *Buren*, zal, op Donderdag den 16den Maart 1843, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van Mevrouw de Weduwe van den Heer *J. G. VAN DER LITH*, te *Buren*, publiek verkoopen:

Diverse GOEDEREN, waaronder eene groote Eikenhouten KANTOOR-KAST, KANTOOR-LESSENAAR, GELDKIST en andere MEUBELEN, verder RIJTUIGEN, TUIGEN, eene genoegzaam nieuwe SCHUIT, met SCHUITEN-HUIS, KOREN-BERG en hetgeen verder bij billetten is bekend gemaakt.

† † † Bij acte, den 11den Februarij 1843, ten overstaan van den Edel Achtbaren Heer Regter van het Kanton *Gouda* gepasseerd, is door *PIETER KERSBERGEN*, wonende in de gemeente *Sluipwijk*, in gezegd Kanton, handligting verleend aan zijnen minderjarigen zoon, *JAN KERSBERGEN*, wonende te *Apeldoorn*, bepaaldelijk tot het uitoefenen van alle handelingen tot het waarnemen van zijne betrekking als geëmployeerde op eene der Rijks-Kantoren, en thans als zoodanig werkzaam te *Apeldoorn*.

Geschiedende deze afkondiging naar aanleiding van Artikel 486 van het Burgerlijke Wetboek.

E. G. van DER DOES,
Griffier.

† † † De Ondergeteekende vermeent ter kennisse van het Publiek te moeten brengen, dat, door verandering in de Expeditie, de Brieven voor *'s Hertogenbosch* en omliggende Plaatsen, des middags voor *twee en een half uur*, in de Brieven-Bus van zijn Kantoor moeten bezorgd worden, even als de Brieven voor *Zuid-Holland* en *Utrecht*.

Zoomede is er voortaan gelegenheid, om, behalve met den reeds bestaanden Post op *Zutphen* van 7½ uur des morgens, ook nog des avonds de Brieven voor die plaats, mits voor 6½ uur in den Brieven-Bus, derwaarts te kunnen expedieren, die dan eenige uren vroeger aldaar aankomen, en dus voor het vertrek van den Post van *Zutphen* naar hier nog kunnen beantwoord worden.

De Directeur van het Grens-Post-Kantoor Arnhem.
J. A. TROOST.

Voor eenen Civielen prijs uit de Hand te Koop.

1o. Eene BAROUCHETTE; 2o. Een PHAETON met Patent-Assen; 3o. Een MANDEWAGEN voor zes personen. *Drie* SPAN TUIGEN, waaronder een Span, zeer modern met Koper gemonteerd. Verder PAARDEN-DEKENS, HALSTERS enz. — Een en ander zoo goed als nieuw en te bevragen bij den Heer *RADEMAKER*, Mr. Zadelmaker in de Molenstraat te *Nijmegen*. Brieven franco.

TE KOOP:

Een paar, rijk met nieuw Zilver gemonteerde STAATSIE-HAM-TUIGEN. Dezelve zijn het vorige jaar op de Overijsselsche Tentoonstelling te Deventer te zien geweest, en zijn nader te zien en te bevragen, — mits *brieven franco* — ten Huize van den Heer *J. L.* DER *DOCTER*, in het *Hof van Holland*, te *Arnhem*.

† † † Op eenen WATER-KORENMOLEN wordt tegen primo Mei gevraagd een bekwame KNECHT, die tevens de RUN- en OLIJSLAGERIJ grondig kent en kan waarnemen. — Franco adres, onder letter G., aan het Postkantoor te *Apeldoorn*.

† † † Men verlangt, tot het houden van Publieke Verkoopingen, te *Arnhem*, in HUUR of KOOP, een LOKAAL, daartoe geschikt, bestaande in een geheel HUIS, of wel in eenige ruime VERTREKKEN, of eene groote ZAAL, of een GEDEELTE van een Huis. — Adres bij *H. VERSTEEG*, in de Bakkerstraat, te *Arnhem*.

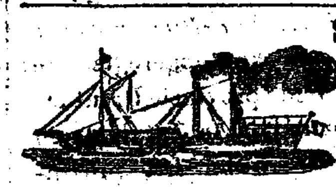
† † † Ten Kantore van *A. DE BRUIN*, in de Oeverstraat, te *Arnhem*, zijn voor de 189ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ te bekomen, volgens het plan, HEELE en GEDEELTEN van LOTEN. De trekking der 1ste klasse begint op den 13den Maart 1843; de conditiën zijn gratis te bekomen en de lijsten te zien.

NICOLAAS PENZ, uit *Tyrol*, Koopman in HANDSCHOENEN, is van *Logement* veranderd en thans gelogeerd bij den Heer *P. A. SPAAN*, Logement *de Paauw*, te *Arnhem*.

P. PINKHOFF,

GEËXAMINEERD TANDMEESTER,
te Arnhem,

berigt zijne geëerde Geabonneerden en Begunstigers, dat hij tot den 9den Maart in het *Hôtel des Pays Bas*, bij den Heer *STELTZMANN*, in de Groote Straat, te *Nijmegen*, over alle Mondgebreken zal te spreken of te ontbieden zijn.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ
VOOR DEN
NEDER- EN MIDDEN-RIJN,
GEVESTIGD TE
DUSSELDORP.

Dienstregeling voor de maand Maart, te beginnen met den 9den

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: Dingsdags en Vrijdags, des voormiddags omstreeks 9½ ure.

Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*: Zondags en Donderdags des voormiddags omstreeks 9 ure.

Van *Arnhem* naar *Mentz*: Woensdags en Zaturdags, des namiddags omstreeks 4 ure.

Van *Nijmegen* naar *Mentz*: Maandags en Vrijdags des namiddags omstreeks 3½ ure.

Nadere informatiën bij de Agenten. Te *Arnhem* bij *C. W. BALCK.*

SCHOUWBURG VAN J. W. VAN VELZEN.

OP ALGEMEEN VERZOEK [illegible]

FINALE SLUITING VAN HET ABONNEMENT, OP

Zaturdag, 11 Maart 1843;

John, of de Klokluider van de Sint-Paulskerk, Tooneelspel in 5 bedrijven, met een Voorspel, hetzelve: *de Ontijdige Bezoeken*, of *Wie was de Beschroomdste?* vrolijk Blijspel met Zang in één bedrijf.

PS. Heeren geabonneerden kunnen tegen den gewonen prijs kaartjes bekomen aan den Schouwburg.

C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, heeft gedrukt en aan de Inteekenaren verzonden:

Het 1ste, 2de en 3de vel van het Werk, getiteld: *De HUISVRIEND*, *Gemengde Lectuur voor Burger, Stad en Land*, verzameld door *J. J. A. GOEVERNEUR.* Men teekent op dit Werk in voor 13 of 26 vellen, zijnde de prijs van 13 vellen ƒ 1.50, per post ƒ 1.80. De Lijsten van Inteekening en de drie eerste vellen zijn alom te bekomen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 6 Maart 2 El 6 Palm 0 Duim; gew. 3 Duim; gev. [illegible]

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.